

Handläggare
Isabelle Wall
Telefon: 08-508 150 52

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2024-09-26

Remiss av Motion om hemtjänst utan onödig byråkrati

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/487

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit en remiss från kommunstyrelsen som gäller Motion om hemtjänst utan onödig byråkrati. Motionen är skriven av Jonas Naddebo (C) och Thomas Wihlman (C). Skribenterna menar att det idag finns äldre som väljer bort hemtjänstinsatser på grund av den byråkratiska processen samt att många äldre inte uppskattar situationen av att bli biståndsbedömda. I motionen beskrivs det att i olika delar av landet erbjuds insatser för äldre utan biståndsbedömning, vilket underlättar både för de äldre och deras anhöriga samtidigt som det minskar belastningen på biståndshandläggarna. Skribenterna framhåller att enligt socialtjänstlagen får socialnämnden utan föregående behovsprövning erbjuda hemtjänst till äldre personer. Avslutningsvis föreslår Jonas Naddebo (C) och Thomas Wihlman (C) att kommunfullmäktige ska besluta att äldrenämnden ges i uppdrag att se över och återkomma med vilka av stadens insatser för äldre som kan ligga utanför biståndsbedömning och istället kan godkännas utifrån enkla urvalskriterier.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att vissa hemtjänstinsatser kan erbjudas utan behovsbedömning. Som en del av det förberedande arbetet inför att den nya socialtjänstlagen träder i kraft 2025 har en operativ styrgrupp tillsatts inom staden med syfte att ta fram ett konkret förslag på insatser som är lämpliga för staden att erbjuda utan föregående behovsbedömning. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning följer den operativa styrgruppens förberedande arbete och inväntar sammanställning av slutrapport. Förvaltningen

tror att möjligheten att ge insatser utan behovsprövning kan frigöra mer tid till mer krävande utredningar inom biståndsbedömningen. Vidare kan det bidra till att de äldre upplever självbestämmande och delaktighet i högre utsträckning.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har överlämnat en remiss till Skarpnäcks stadsdelsnämnd som gäller Motion om hemtjänst utan onödig byråkrati. Motionen är skriven av Jonas Naddebo (C) och Thomas Wihlman (C).

Motionen har även remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, kommunstyrelsen råd för funktionshinderfrågor samt kommunstyrelsen pensionärsråd.

Ärendet

I motionen skriver Jonas Naddebo (C) och Thomas Wihlman (C) att äldre personer i Stockholms stad förtjänar att få omsorg av hög kvalitet. Äldreomsorgen ska vara lyhörd för den äldres behov och önskemål, samt vara flexibel i sin utformning. Skribenterna anser att äldreomsorgen behöver bli bättre och mer tillgänglig.

Skribenterna menar att det idag finns äldre som väljer bort hemtjänstinsatser på grund av den byråkratiska processen. Vidare beskrivs att studier visar att många äldre inte uppskattar situationen av att bli biståndsbedömda. Anledningen kan vara att biståndsbedömningen är svår att förstå, framför allt för kognitivt nedsatta och sköra äldre, men också att de som ansöker om äldreomsorg inte känner sig bekväma i att bli biståndsbedömda.

Skribenterna menar att utdragna handlägningsprocesser många gånger kan upplevas som svåra och belastande både för de enskilda äldre och för anhöriga. Dessutom är det en stor omställning att gå från ett självständigt liv till att behöva ansöka om basal och personlig hjälp från en myndighet.

Skribenterna beskriver att det på olika platser i landet erbjuds insatser för äldre utan biståndsbedömning, vilket underlättar för de äldre och deras anhöriga samt minskar belastningen på biståndshandläggarna. Skribenterna framhåller att enligt socialtjänstlagen får socialnämnden utan föregående behovsprövning erbjuda hemtjänst till äldre personer. Erfarenheter från kommuner som erbjuder hemtjänst utan biståndsbedömning visar att risken för överkonsumtion av omsorgsinsatser är liten.

Skribenterna menar att de allra flesta människor fördrar att klara sig på egen hand så länge det är möjligt.

Jonas Naddebo (C) och Thomas Wihlman (C) föreslår att kommunfullmäktige ska besluta:

- Att äldrenämnden ges i uppdrag att se över och återkomma med vilka av stadens insatser för äldre som kan ligga utanför biståndsbedömning och istället kan godkännas utifrån enkla urvalskriterier.

Ärendets beredning

Ärendets har beretts inom avdelningen för äldreomsorg och utförarverksamhet LSS. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp samt i pensionärsrådet 2024-09-19.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget att vissa hemtjänstinsatser kan erbjudas utan behovsbedömning. Enligt stadens gällande riktlinjer är det i dagsläget inte möjligt att använda förenklat beslutsfattande om hemtjänst till äldre personer i enlighet med 4 kap 2 § socialtjänstlagen.

Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft i juli 2025. Enligt förslaget (SOU 2020:47) ska socialtjänsten i och med den nya lagen bland annat få möjlighet att ge insatser utan behovsprövning samt bli mer förebyggande och lättillgänglig.

Som en del av det förberedande arbetet inför att den nya socialtjänstlagen träder i kraft har en operativ styrgrupp tillsatts inom staden med syfte att ta fram ett konkret förslag på insatser som är lämpliga att erbjuda utan föregående biståndsbedömning. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning följer den operativa styrgruppens förberedande arbete och inväntar sammanställning av slutrapport.

Förvaltningen tror att möjligheten att ge insatser utan behovsprövning kan frigöra mer tid till mer krävande utredningar inom biståndsbedömningen. Vidare kan det bidra till att de äldre upplever självbestämmande och delaktighet i högre utsträckning. Förvaltningen anser dock att förbehåll så som ålder och självkostnadspris behöver utredas och klargöras.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen har inte funnit att förslaget har någon påverkan utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Förslaget anses påverka män och kvinnor på samma sätt.

Karin Bülow
Stadsdelsdirektör
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Lena Hedin
Avdelningschef
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Motion om hemtjänst utan onödig byråkrati
2. Följebrev

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Stadsdelsdirektör	2024-08-30
Lena Hedin, Avdelningschef	2024-08-30